

ภายใต้บริบทของตลาดทุน

(เผยแพร่เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2569 ในคอลัมน์ “ชวนคิด ชวนคุย กับ ก.ล.ต.” เว็บไซต์ข่าวหุ้นธุรกิจออนไลน์)

โดย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

ในช่วงเวลาที่ตลาดทุนไทยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อน แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ในปี 2569 ยังคงมุ่งมั่นการสร้างเชื่อมั่นในตลาดทุน ส่วนหนึ่งคือ ด้านการบังคับใช้กฎหมายได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย และการลดระยะเวลาการดำเนินคดี ควบคู่ไปกับกระบวนการที่มี “Due Process of Law” หรือหลักการพื้นฐานแห่งกระบวนการทางกฎหมาย โดย ก.ล.ต. ยังยึดมั่นในมาตรฐานของกระบวนการยุติธรรมที่จะต้องไม่ถูกลดทอนเพื่อแลกกับความรวดเร็วในการดำเนินการ

การเดินหน้าด้วยแนวคิดนี้ จึงหมายถึงทุกขั้นตอนของกระบวนการพิจารณาการกระทำความผิดต้องมีความรัดกุม รอบคอบ โปร่งใส และรักษาสมดุลระหว่างการเพิ่มประสิทธิภาพและดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรม

ในปัจจุบันธุรกรรมที่เกิดขึ้นในตลาดทุนแต่ละกรณีมีความซับซ้อนขึ้น มีผู้เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมากและมักทำเป็น ขบวนการ รวมถึงอาจเชื่อมโยงเกี่ยวพันกับต่างประเทศ ทำให้ต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลใน ต่างประเทศ เพื่อขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลหลักฐานให้มีความครบถ้วน ตลอดจนผู้ต้องสงสัยหรือผู้ที่อาจ เข้าข่ายเป็นผู้กระทำความผิดจะได้รับโอกาสในการชี้แจงหรือแสดงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่ง ขั้นตอนในการชี้แจงหรือตรวจสอบพยานหลักฐานต้องดำเนินการภายใต้หลักการพื้นฐานแห่งกระบวนการทาง กฎหมาย (Due Process of Law) ดังนั้น ขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้จึงอาศัยระยะเวลาดำเนินการเพื่อให้ความเป็นธรรม แก่ทุกฝ่าย

อีกหนึ่งประเด็นที่สำคัญคือ กลไกตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ (Check and Balance) แม้ ก.ล.ต. จะพยายาม ผลักดันการมีบทบาทเป็น “พนักงานสอบสวนร่วม” กับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือ DSI เพื่อเพิ่มความรวดเร็วและกระชับ การดำเนินการ แต่การเป็นพนักงานสอบสวนร่วมก็ไม่ได้หมายถึงการลดขั้นตอนหรือข้ามกระบวนการใด ๆ ของ ระบบยุติธรรม ตรงกันข้าม ทุกขั้นตอนยังคงได้รับการรักษามาตรฐานไว้อย่างครบถ้วน พร้อมกลไกตรวจสอบจาก หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า การตัดสินใจทุกครั้งตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูล ข้อเท็จจริง และเป็นไปตาม หลักนิติธรรม

อย่างไรก็ดี การสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบตลาดทุน ยังจะต้องเป็นไปตามหลักการเรื่องความเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ประเด็นนี้ ก.ล.ต. จึงยึดมั่นดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค ไม่มีฝ่ายใดได้รับอภิสิทธิ์ที่มากกว่าหรือเหนือกว่า อีกฝ่ายหนึ่ง ที่สำคัญคือ ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับบทลงโทษต่อผลเสียหายที่เกิดขึ้นกับตลาดทุน ทั้งนี้ เพื่อเป็น บรรทัดฐานในการคุ้มครองดูแลผู้ลงทุนและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในตลาดทุนไทย นอกจากนี้ในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายของ ก.ล.ต. จะตั้งอยู่บนฐานข้อมูล พยานหลักฐาน และการพิจารณา วิเคราะห์ข้อเท็จจริง โดยการดำเนินการของ ก.ล.ต. ไม่มีกระแสสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องและปฏิบัติต่อทุกเคสอย่าง

เท่าเทียมกัน อีกทั้งยังมีการให้ความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้การดำเนินการนั้น ๆ รอบคอบ รัดกุม รวมถึงมีความสอดคล้องกับบริบททั้งในประเทศและระดับสากลด้วย

หลักการพื้นฐานแห่งกระบวนการทางกฎหมาย (Due Process of Law) ภายใต้บริบทของตลาดทุน จึงเป็นการ ผสมผสานและสร้างสมดุลระหว่างประสิทธิภาพในการปราบปรามผู้กระทำผิด กับการยึดถือกระบวนการทางกฎหมาย ที่รัดกุม รอบคอบ โปร่งใส และเป็นธรรม ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันแก่ระบบ แต่ยังเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ ทุกภาคส่วนในระยะยาว
